

Abstrakt

Předkládaná práce se věnuje studiu paleoekologických aspektů evoluce ústříčného rodu *Rhynchostreon* Bayle, 1874, významného zástupce křídové fauny. Prostřednictvím integrovaného studia řady sedimentologických (velikost křemenných zrn), geochemických (koncentrace hlavních oxidů) a paleobiologických (tafonomie) proxy, bylo pět studovaných lokalit původem z oblasti Českého masivu a Pieninského bradlového pásma (Západní Karpaty) rozděleno do tří typů prostředí, které se liší charakterem substrátu, úrovní vnitřní energie (dynamiky) a převládajícím salinitním režimem. Posléze bylo celkem pět paleopopulací ústříčného druhu *Rhynchostreon suborbiculatum* (Lamarck, 1801), osídlujících tyto habitaty (dynamické cenomanské přibřeží, klidné prostředí turonského hemipelagického moře a cenomansko–turonské okrajově-mořské prostředí s proměnlivým vlivem fluviální aktivity) podrobena sérii morfologických a populačních analýz (zejména analýze početností velikostních tříd, struktury morfotypů a tloušťky schránky). Výsledky dosažené kombinací uvedených přístupů neindikují jenom širší ekologickou a salinitní valenci druhu *R. suborbiculatum*, ale také skutečnost, že ekologická odpověď jednoho z nejznámějších druhů fosilních ústřic na faktory spojené s klimatickou změnou (např. fluktuace salinity, úroveň eutrofie apod.) byla podobná té, se kterou se setkáváme u recentních zástupců této skupiny. Zjištěná úroveň litofaciální závislosti v distribuci morfotypů (s hladkou anebo s žebrovanou schránkou) indikuje, že přítomnost žebrování v apikální oblasti levé misky může představovat adaptaci s funkcí stabilizace. Na základě výsledků předkládané práce lze předpokládat, že toto přizpůsobení představuje jistou kompetitivní výhodu zejména během včasných ontogenetických stádií anebo ve specifických podmínkách nízké dynamiky prostředí, kdy významně zvyšuje šance pro udržení jedince na rozhraní vody a sedimentu. Aktuálně ekologické porovnání obsažené v předkládané práci také naznačují, že narůstající vnitrodruhová kompetice, jako hlavní faktor vedoucí k nárůstu biomasy populace jako celku na úkor biomasy jednotlivých jedinců, byla běžná již v případech pozdně-křídových ekosystémů. Zejména v této souvislosti výsledky předkládané disertační práce potvrzují, že kombinace geologických a paleobiologických přístupů na jedné straně s přístupy moderní ekologie na straně druhé, pomáhá k lepšímu pochopení ekologické podstaty tak důležitých částí globálního ekosystému, jako jsou prostředí s dominancí ústřic, a to také v kontextu jejich historického vývoje.